

Կ-159-28.11.2012-ՏՀ-010/2

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ  
ՕՐԵՆՔԸ  
ՇՐՋԱՆԱԹՈՒԹՅԱՆ ՀԱՐԿԻ ՄԱՍԻՆ**

**Հոդված 1.** Օրենքի կարգավորման առարկան

Սույն օրենքը կարգավորում է Հայաստանի Հանրապետությունում շրջանառության հարկի հաշվարկման և վճարման հետ կապված հարաբերությունները, սահմանում է վճարողների շրջանակը, շրջանառության հարկի դրույքաչափերը, հաշվարկման և վճարման կարգը:

**Հոդված 2.** Շրջանառության հարկի հասկացությունը

1. Շրջանառության հարկը օրենքով սահմանված կարգով, չափերով ու ժամկետներում առևտրային կազմակերպությունների, անհատ ձեռնարկատերերի և նոտարների կողմից իրականացվող գործունեության համար պետական բյուջե վճարվող՝ ավելացված արժեքի հարկին (ԱԱՀ) և (կամ) շահութահարկին փոխարինող հարկ է:

2. Առևտրային կազմակերպությունների համար շրջանառության հարկը փոխարինում է ԱԱՀ-ին և (կամ) շահութահարկին: Շրջանառության հարկի մեջ շահութահարկի հաշվարկային մեծությունը ընդունվում է 40 տոկոս:

3. Անհատ ձեռնարկատերերի և նոտարների համար շրջանառության հարկը փոխարինում է ԱԱՀ-ին:

**Հոդված 3.** Հարկային արտոնությունների կասեցումը

Շրջանառության հարկ վճարողների համար սույն օրենքով կարգավորվող հարաբերությունների մասով կասեցվում են ԱԱՀ-ի և շահութահարկի գծով հարկային օրենսդրությամբ սահմանված հարկային արտոնությունները:

**Հոդված 4.** Շրջանառության հարկ վճարողները

1. Հայաստանի Հանրապետությունում շրջանառության հարկ վճարող են համարվում սույն հոդվածի 2-րդ մասով սահմանված պայմանները բավարարող Հայաստանի Հանրապետության ռեզիդենտ համարվող առևտրային կազմակերպությունները, անհատ ձեռնարկատերերը և նոտարները, այդ թվում՝ նոր ստեղծված (պետական գրանցում ստացած կամ հաշվառված) հարկ վճարողները (այսուհետ՝ անձինք), բացառությամբ սույն հոդվածի 3-րդ մասում նշվածների:

2. Շրջանառության հարկ վճարողներ են համարվում անձինք, որոնց կողմից նախորդ օրացուցային տարվա ընթացքում գործունեության բոլոր տեսակների մասով մատակարարված ապրանքների և մատուցված ծառայությունների (կատարված աշխատանքների) իրացումից հասույթը՝ առանց ԱԱՀ-ի (այսուհետ՝ իրացման շրջանառություն), չի գերազանցել 58,35 մլն. դրամը: Սույն դրույթի կիրառման առումով իրացման շրջանառությունը ներառում է նաև հաստատագրված վճարներով և (կամ) արտոնագրային վճարներով հարկվող գործունեության տեսակների մասով իրացման շրջանառությունը (իրացումից հասույթը), իսկ առևտրային կազմակերպության վերակազմակերպման (միացում, միաձուլում, առանձնացում, բաժանում, վերակազմավորում) դեպքում գործող կազմակերպության (կազմակերպությունների) իրացման շրջանառության հաշվարկման համար հիմք են ընդուն-

վում վերակազմակերպմանը մասնակցող բոլոր կազմակերպությունների նախորդ օրացուցային տարվա իրացման շրջանառությունները:

3. Շրջանառության հարկ վճարողներ չեն կարող համարվել՝

1) «Հաստատագրված վճարների մասին» և (կամ) «Արտոնագրային վճարների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքների համաձայն, հաստատագրված վճար և (կամ) արտոնագրային վճար վճարող անձինք՝ գործունեության այդ տեսակների մասով.

2) ակցիզային հարկով հարկման ենթակա ապրանքներ արտադրողները և (կամ) ներմուծողները.

3) բանկերը, վարկային կազմակերպությունները, ապահովագրական ընկերությունները, ներդրումային ընկերությունները, արժեթղթերի շուկայի մասնագիտացված մասնակիցները, գրավատները, արտարժույթի առք ու վաճառքի, արտարժույթի դիլերային-բրոքերային առք ու վաճառքի գործունեություն իրականացնողները, ներդրումային ֆոնդերը, ֆոնդերի կառավարիչները, վճարահաշվարկային կազմակերպությունները, խաղատների, շահումով խաղերի կամ վիճակախաղերի կազմակերպման գործունեություն իրականացնողները, աուդիտորական ընկերությունները, հաշվապահական հաշվառման ծառայություններ մատուցող կազմակերպությունները.

4) առևտրային կազմակերպությունները, անհատ ձեռնարկատերերը, նոտարները՝ հետևյալ դեպքերում.

ա. այն առևտրային կազմակերպությունները, որոնց կանոնադրական (բաժնեհավաք) կապիտալի 20 տոկոս և ավելի փայաբաժինը (բաժնետոմսը, բաժնեմասը) պատկանում է այլ Հայաստանի Հանրապետության ռեզիդենտ հանդիսացող առևտրային կազմակերպությանը կամ անհատ ձեռնարկատեր կամ նոտար հանդիսացող ֆիզիկական անձին, կամ

բ. այն առևտրային կազմակերպությունները, որոնց կանոնադրական (բաժնեհավաք) կապիտալի 20 տոկոս և ավելի փայաբաժինը (բաժնետոմսը, բաժնեմասը) պատկանում է այն անձին, որին միաժամանակ պատկանում է այլ Հայաստանի Հանրապետության ռեզիդենտ հանդիսացող առևտրային կազմակերպության կանոնադրական (բաժնեհավաք) կապիտալի 20 տոկոս և ավելի փայաբաժինը (բաժնետոմսը, բաժնեմասը), կամ

գ. այն առևտրային կազմակերպությունները, անհատ ձեռնարկատերերը և նոտարները, որոնց պատկանում է այլ Հայաստանի Հանրապետության ռեզիդենտ հանդիսացող առևտրային կազմակերպության կանոնադրական (բաժնեհավաք) կապիտալի 20 տոկոս և ավելի փայաբաժինը (բաժնետոմս, բաժնեմաս).

5) երրորդ անձանցից (այդ թվում՝ պետական մարմիններից) ստացված կամ օպերատիվ-հետախուզական գործողությունների արդյունքում ձեռք բերված տեղեկությունների հիման վրա՝ ընդհանուր տնտեսական շահերից ելնելով համաձայնեցված գործելու հիմքով վերադաս հարկային մարմնի կողմից սահմանված կարգով բացառապես վերադաս հարկային մարմնի ղեկավարի որոշմամբ փոխկապակցված ճանաչված անձինք, եթե փոխկապակցված ճանաչված անձանց ընդհանուր իրացման շրջանառությունը գերազանցում է 58,35 մլն. դրամը:

6) համատեղ գործունեության պայմանագրի, ապրանքների մատակարարման կոմիսիայի կամ գործակալի անունից հանդես գալու պայման նախատեսող գործակալության պայմանագրի կողմ հանդիսացող անձինք:

4. Հարկ վճարողները համարվում են շրջանառության հարկ վճարող գործունեության բոլոր տեսակների մասով, բացառությամբ այն տեսակների, որոնք հարկվում են հաստատագրված վճարներով և (կամ) արտոնագրային վճարներով:

5. Սույն օրենքի իմաստով Հայաստանի Հանրապետության ռեզիդենտ կազմակերպություններ են համարվում Հայաստանի Հանրապետությունում ստեղծված (պետական գրանցում ստացած, հաշվառված) կազմակերպությունները:

#### **Հոդված 5. Շրջանառության հարկի գործողության դադարումը**

Շրջանառության հարկ վճարողը դադարում է համարվել այդպիսին, եթե՝

1) «Ավելացված արժեքի հարկի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 3-րդ հոդվածով սահմանված գրավոր հայտարարություն է ներկայացրել իր հաշվառման վայրի հարկային մարմնին ԱԱՀ վճարող համարվելու վերաբերյալ՝ հայտարարությունում նշված օրվանից (բայց ոչ շուտ, քան հայտարարությունը ներկայացնելու հաշվետու ժամանակաշրջանի առաջին օրացուցային օրվանից)։

2) ընթացիկ տարում գործունեության բոլոր տեսակների մասով մատակարարված ապրանքների և մատուցված ծառայությունների (կատարված աշխատանքների) իրացման շրջանառությունը գերազանցել է 58,35 մլն. դրամը։

3) իրականացնում է սույն օրենքի 4-րդ հոդվածի 3-րդ մասի 2-րդ և 3-րդ կետերով նախատեսված գործունեություն՝ այդ փաստը տեղի ունենալու պահից մինչև տվյալ տարվա դեկտեմբերի 31-ը։

4) տեղի է ունեցել սույն օրենքի 4-րդ հոդվածի 3-րդ մասի 4-րդ կամ 6-րդ կետում նշված փաստերից որևէ մեկը՝ այդ փաստը տեղի ունենալու պահից մինչև տվյալ տարվա դեկտեմբերի 31-ը։

5) տեղի է ունեցել սույն օրենքի 4-րդ հոդվածի 3-րդ մասի 5-րդ կետում նշված փաստը՝ փոխկապակցված ճանաչելու մասին վերադաս հարկային մարմնի ղեկավարի որոշումը ստանալու պահից այնքան ժամանակ, քանի դեռ այդ որոշումը դատարանի վճռով չեղյալ չի համարվել։

Մինչև հարկային մարմնի ղեկավարի որոշումը ստանալը (մինչև ԱԱՀ վճարող համարվելը) ընկած ժամանակահատվածի համար հարկային պարտավորությունների վերահաշվարկներ չեն կատարվում։

Անձանց փոխկապակցված ճանաչելու մասին վերադաս հարկային մարմնի ղեկավարի որոշումը դատարանի վճռով չեղյալ համարվելու դեպքում որոշման գործողության ժամանակաշրջանի համար կատարվում է հարկային պարտավորությունների վերահաշվարկ։

**Հոդված 6. Հարկվող օբյեկտը**

1. Շրջանառության հարկով հարկվող օբյեկտ է համարվում հաշվետու ժամանակաշրջանի ընթացքում շրջանառության հարկ վճարողի կողմից մատակարարված ապրանքների և մատուցված ծառայությունների (կատարված աշխատանքների) իրացման շրջանառությունը (իրացումից հասույթը), ինչպես նաև ստացվող այլ եկամուտները։

2. Սույն օրենքի իմաստով եկամուտները ճանաչվում են «Շահութահարկի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքին համապատասխան։

**Հոդված 7. Շրջանառության հարկի դրույքաչափերը և հաշվարկումը**

1. Շրջանառության հարկ վճարողները յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանների համար շրջանառության հարկը հաշվարկում են հարկվող օբյեկտի նկատմամբ հետևյալ դրույքաչափերով։

| Եկամուտների տեսակը                                                                                            | Դրույքաչափը |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------|
| Առևտրական (առք ու վաճառքի) գործունեությունից եկամուտներ                                                       | 3.5%        |
| Արտադրական գործունեությունից եկամուտներ                                                                       | 3.5%        |
| Վարձակալությունից եկամուտներ, տոկոսներ, ռոյալթիներ, ակտիվների (այդ թվում՝ անշարժ գույքի) օտարումից եկամուտներ | 10%         |
| Նոտարական գործունեությունից եկամուտներ                                                                        | 12%         |
| Այլ գործունեության (եկամուտների) տեսակներից եկամուտներ                                                        | 5%          |

2. Շրջանառության հարկի հաշվետու ժամանակաշրջան է համարվում եռամսյակը։

3. Հարկ վճարողները շրջանառության հարկի գումարների հաշվարկումը կատարում են ինքնուրույն, յուրաքանչյուր եռամսյակի արդյունքներով՝ սույն հոդվածի 1-ին մասով սահմանված համապատասխան դրույքաչափերով:

#### **Հոդված 8. Հարկվող օբյեկտի հաշվառման եղանակը**

1. Հարկվող օբյեկտը որոշելիս իրացման շրջանառության և (կամ) այլ եկամուտների հաշվառումն իրականացվում է հաշվեգրման եղանակով:

2. Հաշվեգրման եղանակով հաշվառման դեպքում շրջանառության հարկ վճարողը եկամուտների հաշվառումն իրականացնում է՝ ելնելով իր կողմից եկամուտների ստացման իրավունքը ձեռք բերելու պահից՝ անկախ եկամտի փաստացի ստացման ժամկետից:

3. Շենքերի, շինությունների (այդ թվում՝ անավարտ, կիսակառույց), բնակելի կամ այլ տարածքների օտարման դեպքում եկամտի ստացման իրավունքը համարվում է ձեռք բերված գործարքի կատարման օրվա դրությամբ: Բացառությամբ բռնագրավման, նվիրատվության կամ այլ ձևով պետությանը օտարման դեպքերի, շրջանառության հարկով հարկվող օբյեկտը որոշելիս շենքերի, շինությունների (այդ թվում՝ անավարտ, կիսակառույց), բնակելի կամ այլ տարածքների օտարումից եկամուտը հաշվարկվում է գույքահարկով հարկման նպատակով՝ դրանց համար օրենքով սահմանված կարգով որոշվող արժեքից ոչ պակաս չափով: Այդ չափից պակաս հատուցման դեպքում տարբերությունը գործարքի կատարման օրը դիտվում է որպես նոր սեփականատիրոջը ներված պարտավորություն:

4. Շենքերի, շինությունների (այդ թվում՝ անավարտ, կիսակառույց), բնակելի կամ այլ տարածքների վարձակալության կամ անհատույց օգտագործման հանձնելու գործարքների մասով (բացառությամբ պետությանը վարձակալության կամ անհատույց օգտագործման հանձնման դեպքերի) եկամուտը որոշվում է գույքահարկով հարկման նպատակով՝ դրանց համար օրենքով սահմանված կարգով որոշվող արժեքի, իսկ այդպիսի արժեքի բացակայության դեպքում՝ գույքահարկով հարկման օբյեկտի ընդհանուր մակերեսում վարձակալության կամ անհատույց օգտագործման հանձնված տարածքի բաժնեմասին համապատասխանող արժեքի 5 տոկոսից ոչ պակաս չափով՝ հաշվարկված տարեկան կտրվածքով: Այդ մեծությունը, ըստ շրջանառության հարկի հաշվետու ժամանակաշրջանների, բաշխվում է հավասարաչափ և դրա չափով պակաս հատուցման դեպքում տարբերությունը դիտվում է որպես վարձակալին (փոխառուին) ներված պարտավորություն:

#### **Հոդված 9. Հաշվարկների ներկայացման կարգը և ժամկետները**

Շրջանառության հարկ վճարողները մինչև հաշվետու ժամանակաշրջանին հաջորդող առաջին ամսվա 20-ը Հայաստանի Հանրապետության կառավարությանն առընթեր պետական եկամուտների կոմիտեի սահմանած ձևով իրենց հաշվառման վայրի հարկային մարմին են ներկայացնում շրջանառության հարկի հաշվարկը:

#### **Հոդված 10. Շրջանառության հարկի վճարման կարգն ու ժամկետները**

1. Շրջանառության հարկ վճարողները շրջանառության հարկի գումարը պետական բյուջե են վճարում մինչև հաշվետու ժամանակաշրջանին հաջորդող առաջին ամսվա 20-ը:

2. Շրջանառության հարկ վճարող առևտրային կազմակերպություններն այդ գործունեության մասով շահութահարկի կանխավճարներ և նվազագույն շահութահարկի վճարումներ չեն կատարում:

3. Շրջանառության հարկ վճարող անհատ ձեռնարկատերերը և նուտարները եկամտային հարկը հաշվարկում և վճարում են «Եկամտային հարկի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով սահմանված կարգով և ժամկետներում:

#### **Հոդված 11.** Շրջանառության հարկ վճարողների կողմից այլ հարկերի վճարումը

1. Շրջանառության հարկ վճարողների համար պահպանվում է օրենսդրությամբ սահմանված դեպքերում գույքահարկի, հողի հարկի վճարման, աշխատավարձից և դրան հավասարեցված եկամուտներից, ինչպես նաև ոչ ռեզիդենտներին հայաստանյան աղբյուրներից վճարվող եկամուտներից հարկերի հաշվարկման, գանձման և վճարման (այդ թվում՝ որպես հարկային գործակալ), մաքսային սահմանին գանձվող ԱԱՀ-ի, ինչպես նաև օրենսդրությամբ սահմանված դեպքերում պարտադիր այլ վճարների, բնօգտագործման վճարների և տուրքերի հաշվարկման և վճարման կարգը:

2. Շրջանառության հարկ վճարողները ապրանքների և ծառայությունների (աշխատանքների) դիմաց մատակարարներին վճարած (ինչպես նաև ապրանքների ներմուծման ժամանակ մաքսային մարմիններում վճարած) ԱԱՀ-ի գումարները միացնում են այդ ապրանքների և ծառայությունների ձեռքբերման արժեքին (ծախսերին):

3. Սույն օրենքով կարգավորվող հարաբերությունների մասով շրջանառության հարկ վճարողներն ազատվում են «Եկամտային հարկի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 10-րդ հոդվածի 7-րդ մասով հարկային գործակալի համար սահմանված պարտավորությունների կատարումից:

#### **Հոդված 12.** Շրջանառության հարկ վճարողների կողմից հաշվարկային փաստաթղթերի դուրսգրումը և առաքվող կամ տեղափոխվող արտադրանքի, ապրանքների գրանցման (հաշվառման) գրքերի վարումը

1. Շրջանառության հարկ վճարողներն իրենց կողմից առաքվող, տրամադրվող, վաճառվող ապրանքների և մատուցվող ծառայությունների գծով գնորդներին (ծառայություններից օգտվողներին) դուրս են գրում հաշվարկային փաստաթղթեր՝ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով:

2. Շրջանառության հարկ վճարողներն իրենց կողմից դուրս գրվող հաշվարկային փաստաթղթերում ԱԱՀ-ի դրույքաչափի և գումարի վերաբերյալ նշում չեն կատարում (հարկային հաշիվ դուրս չեն գրում):

3. Շրջանառության հարկ վճարողները «Հարկերի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի հավելված 4-ով նախատեսված՝ առաքվող կամ տեղափոխվող արտադրանքի, ապրանքների գրանցման (հաշվառման) գրքեր չեն վարում:

#### **Հոդված 13.** Շրջանառության հարկով հարկումից հարկման ընդհանուր կարգին անցումը

1. Շրջանառության հարկով հարկման կարգից հարկման ընդհանուր կարգին անցնելիս համախառն եկամտից նվազեցվում են գույքային (այդ թվում՝ հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների) մնացորդի մասով շրջանառության հարկ վճարող համարվելու ժամանակահատվածում և մինչև շրջանառության հարկ վճարող համարվելը կատարված ձեռքբերումները՝ օրենքով սահմանված ընդհանուր կարգով: Ընդ որում, շրջանառության հարկով հարկման կարգից հարկման ընդհանուր կարգին անցնելիս գույքային մնացորդի արժեքը որոշելու համար հաշվի են առնվում շրջանառության հարկով հարկվող ժամանակահատվածում հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների մասով հաշվարկվող ամորտիզացիոն մասհանումները:

2. Շրջանառության հարկի վճարման դադարեցման պահից տվյալ տարվա մնացած ժամանակահատվածում առևտրային կազմակերպությունները շահութահարկը (այդ թվում՝ կանխավճարները, նվազագույն շահութահարկի վճարումները) և ԱԱՀ-ն հաշվարկում և վճարում են օրենսդրությամբ սահմանված ընդհանուր կարգով:

3. Հարկ վճարողը նախորդ տարիների ընթացքում ստացած հարկային վնասը կարող է նվազեցնել շրջանառության հարկով հարկման դադարեցման պահից (հարկման ընդհանուր կարգին անցնելուց) հետո գործունեությունից ստացված համախառն եկամտից օրենքով սահմանված կարգով և ժամկետներում: Շրջանառության հարկով հարկման ժամանակաշրջանում ստացած վնասը համախառն եկամտից նվազեցման ենթակա չէ:

**Հոդված 14.** Սույն օրենքը խախտելու համար պատասխանատվությունը

1. Սույն օրենքը խախտելու համար հարկ վճարողները պատասխանատվություն են կրում օրենսդրությամբ սահմանված կարգով, եթե սույն օրենքով այլ բան սահմանված չէ:

2. Հարկվող օբյեկտը թաքցնելու կամ պակաս ցույց տալու դեպքում գանձվում է դրա արդյունքում պակաս հաշվարկված շրջանառության հարկի գումարը, ինչպես նաև տուգանք՝ այդ գումարի 100 տոկոսի չափով:

3. Եթե հարկ վճարողը սույն օրենքի համաձայն, շրջանառության հարկ վճարող լինելու պայմաններին չբավարարելու կամ շրջանառության հարկ վճարող լինելու դադարեցման հիմքերի առկայության դեպքերում համարել է իրեն շրջանառության հարկ վճարող և կատարված գործողությունները ձևակերպել է սույն օրենքով սահմանված կարգով, ապա այդ փաստերը ստուգմամբ հայտնաբերվելու դեպքում կատարվում է հարկային պարտավորությունների վերահաշվարկ՝ հիմք ընդունելով հարկման կարգերի փոփոխությունը և վճարած շրջանառության հարկի մեջ սույն օրենքով սահմանված ԱԱՀ-ի և (կամ) շահութահարկի հաշվարկային մեծությունները:

Սույն մասով սահմանված հարկային պարտավորությունների վերահաշվարկի դրույթները չեն կիրառվում սույն օրենքի 5-րդ հոդվածի 5-րդ մասով սահմանված դեպքերում:

4. Սույն հոդվածի համաձայն, հաշվարկված հարկային պարտավորությունները պետական բյուջե են վճարվում հարկային մարմնի կողմից համապատասխան ակտ ներկայացվելուց հետո՝ 10-օրյա ժամկետում:

**Հոդված 15.** Օրենքի վերաբերյալ գերատեսչական նորմատիվ ակտերը

Սույն օրենքի կիրառման վերաբերյալ գերատեսչական նորմատիվ ակտերն ընդունում է Հայաստանի Հանրապետության կառավարությանն առընթեր պետական եկամուտների կոմիտեն՝ համաձայնեցնելով Հայաստանի Հանրապետության ֆինանսների նախարարության հետ:

**Հոդված 16.** Օրենքի ուժի մեջ մտնելը

Սույն օրենքն ուժի մեջ է մտնում 2013 թվականի հունվարի 1-ից:

## ԱՄՓՈՓԱԹԵՐԹ

«Շրջանառության հարկի մասին», «Հարկերի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին», «Շահութահարկի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին», «Եկամտային հարկի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին», «Ավելացված արժեքի հարկի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին», «Հսկիչ-դրամարկային մեքենաների կիրառման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացումներ կատարելու մասին», «Հայաստանի Հանրապետությունում ստուգումների կազմակերպման և անցկացման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքների նախագծերի փաթեթի վերաբերյալ ներկայացված առաջարկությունների, դրանց ընդունման կամ չընդունման վերաբերյալ

| Առարկության, առաջարկության հեղինակը                                                          | Առարկության, առաջարկության բովանդակությունը                                                                                                                                                                    | Եզրակացություն                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | Կատարված փոփոխությունները                                              |
|----------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------|
| <b><u>«Շրջանառության հարկի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի նախագծի վերաբերյալ</u></b> |                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                        |
| Հայաստանի Հանրապետության կառավարություն<br><br>ՀՀ Աժ նախագահ<br>Հ. Աբրահամյան                | Առաջարկվում է արտադրական գործունեության մասով շրջանառության հարկի դրույթաչափը 5 տոկոսից իջեցնել 3.5 տոկոս:                                                                                                     | Ընդունվել է:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | Նախագծում կատարվել է համապատասխան փոփոխություն:                        |
| ՀՀ Աժ տնտեսական հարցերի մշտական հանձնաժողովի նախագահ<br>Վ. Այվազյան                          | Առաջարկվում է «Շրջանառության հարկի մասին» ՀՀ օրենքի նախագծի 4-րդ հոդվածի 2-րդ մասի «իրացումից հասույթ» բառերից հետո հանել «առանց ԱԱՀ-ի» բառերը, իսկ «58,35 մլն.դրամը» բառերը փոխարինել «70 մլն.դրամը» բառերով: | Չի ընդունվել:<br>Առաջարկությունն, ըստ էության, խմբագրական նշանակություն ունի: Բացի այդ, նախագծով ներկայացված խմբագրությունը պահպանելն առավել նպատակահարմար է, քանի որ՝<br>1) այն կիրառելի է ինչպես ԱԱՀ վճարող համարվող, այնպես էլ ԱԱՀ վճարող չհամարվող տնտեսավարող սուբյեկտների համար,<br>2) այն առավել հստակ է և երկիմաստ մեկնաբանությունների ու տարրնթերցումների պատճառ չի հանդիսանա: |                                                                        |
| ՀՀ Աժ տնտեսական հարցերի մշտական հանձնաժողովի                                                 | Առաջարկվում է նախագծի 5-րդ հոդվածի 5-րդ կետում նախատեսել, որ դատարանի վճռով հարկային մարմնի ղեկավարի որոշումը չեղյալ համարվելու դեպքում                                                                        | Ընդունվել է:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | Նախագծի 5-րդ հոդվածի 5-րդ կետում լրացվել է հետևյալ բովանդակությամբ նոր |

|                                                                             |                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                     |
|-----------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>նախագահ<br/>Վ. Այվազյան</p>                                              | <p>որոշման գործողության ժամանակաշրջանի համար կատարվում է հարկային պարտավորությունների վերահաշվարկ:</p>                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | <p>պարբերություն.<br/>«Անձանց փոխկապակցված ճանաչելու մասին վերադաս հարկային մարմնի ղեկավարի որոշումը դատարանի վճռով չեղյալ համարվելու դեպքում որոշման գործողության ժամանակաշրջանի համար կատարվում է հարկային պարտավորությունների վերահաշվարկ:»:</p> |
| <p>ՀՀ ԱԺ տնտեսական հարցերի մշտական հանձնաժողովի նախագահ<br/>Վ. Այվազյան</p> | <p>Առաջարկվում է առևտրական (առք ու վաճառքի) գործունեության համար շրջանառության հարկի դրույքաչափը սահմանել 2.5 տոկոս, իսկ այլ գործունեության համար՝ 3.5 տոկոս:</p> | <p>Ընդունվել է մասնակի:<br/>Արտադրական գործունեությունից ստացվող եկամուտների մասով շրջանառության հարկի դրույքաչափը 5 տոկոսի փոխարեն սահմանվել է 3.5 տոկոս: Միաժամանակ,<br/>1) Նախագծով ներկայացված՝ շրջանառության հարկի դրույքաչափերը, ըստ գործունեության առանձին տեսակների, որոշվել են տարեկան կտրվածքով մինչև 58.35 մլն. դրամ շրջանառություն ունեցող տնտեսավարող սուբյեկտների կողմից վճարվող հարկերի և նրանց շրջանառությունների հարաբերակցությամբ հաշվարկվող՝ հարկման արդյունավետ դրույքաչափերի հիման վրա,<br/>2) նախագծով նախատեսված է, որ շրջանառության հարկ վճարողներն ազատվում են առանց հիմնավորող փաստաթղթերի ձեռքբերումների մասով, որպես հարկային գործակալ, 11 տոկոս եկամտային հարկ վճարելու:</p> |                                                                                                                                                                                                                                                     |

|                                                                                    |                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |  |
|------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
|                                                                                    |                                                                                                                                                                                                              | <p>պարտավորությունից, ինչն ուղղակիորեն նշանակում է նրանց հարկային բեռի կրճատում,</p> <p>3) շրջանառության հարկի համակարգի ներդրումը էականորեն կպարզեցնի հարկային հաշվառման գործընթացը, ինչը նշանակում է, որ տնտեսավարող սուբյեկտները կազատվեն բարդ հարկային հաշվառում վարելու համար կատարվող ծախսերից,</p> <p>4) նախագծով նախատեսված՝ շրջանառության հարկի դրույքաչափերը լիովին համադրելի են նախկինում կիրառվող պարզեցված հարկի դրույքաչափերի հետ:</p> |  |
| <p>ՀՀ Աժ տնտեսական հարցերի մշտական հանձնաժողովի նախագահ Վ. Այվազյան</p>            | <p>Առաջարկվում է շրջանառության հարկի համակարգի ներդրմանը զուգահեռ պահպանել նաև հարկման ներկայիս համակարգը (միայն շահութահարկով կամ միայն եկամտահարկով)՝ որպես շրջանառության հարկի համակարգին այլընտրանք:</p> | <p>Չի ընդունվել:</p> <p>Առաջարկության ընդունումը կնշանակի տարեկան կտրվածքով մինչև 58.35 մլն. դրամ շրջանառություն ունեցող տնտեսավարող սուբյեկտների մասով կիրառել հարկման 3 տարբեր ռեժիմներ, ինչը ենթադրում է բարդ հարկային վարչարարություն:</p>                                                                                                                                                                                                       |  |
| <p>ՀՀ Աժ տնտեսական հարցերի մշտական հանձնաժողովի նախագահի տեղակալ Մ. Մելքումյան</p> | <p>Առաջարկվում է առևտրական (առք ու վաճառքի) գործունեության համար շրջանառության հարկի դրույքաչափը սահմանել 2 տոկոս, իսկ այլ գործունեության համար՝ 3.5 տոկոս:</p>                                              | <p>Ընդունվել է մասնակի:</p> <p>Արտադրական գործունեությունից ստացվող եկամուտների մասով շրջանառության հարկի դրույքաչափը 5 տոկոսի փոխարեն սահմանվել է 3.5 տոկոս: Միաժամանակ,</p> <p>1) Նախագծով ներկայացված՝ շրջանառության հարկի դրույքաչափերը, ըստ գործունեության տեսակների,</p>                                                                                                                                                                       |  |

|                                        |                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |  |
|----------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
|                                        |                                                                                                                                     | <p>որոշվել են տարեկան կտրվածքով մինչև 58.35 մլն. դրամ շրջանառություն ունեցող տնտեսավարող սուբյեկտների կողմից վճարվող հարկերի և նրանց շրջանառությունների հարաբերակցությամբ հաշվարկվող՝ հարկման արդյունավետ դրույքաչափերի հիման վրա,</p> <p>2) նախագծով նախատեսված է, որ շրջանառության հարկ վճարողներն ազատվում են առանց հիմնավորող փաստաթղթերի ձեռքբերումների մասով, որպես հարկային գործակալ, 11 տոկոս եկամտային հարկ վճարելու պարտավորությունից, ինչն ուղղակիորեն նշանակում է նրանց հարկային բեռի կրճատում,</p> <p>3) շրջանառության հարկի համակարգի ներդրումը էականորեն կպարզեցնի հարկային հաշվառման գործընթացը, ինչը նշանակում է, որ տնտեսավարող սուբյեկտները կազատվեն բարդ հարկային հաշվառում վարելու համար կատարվող ծախսերից,</p> <p>4) նախագծով նախատեսված՝ շրջանառության հարկի դրույքաչափերը լիովին համադրելի են նախկինում կիրառվող պարզեցված հարկի դրույքաչափերի հետ:</p> |  |
| <p>ՀՀ ԱԺ պատգամավոր Վ. Բաղդասարյան</p> | <p>Առաջարկվում է շրջանառության հարկ վճարող համարվելու համար իրացումից հասույթի թույլատրելի շեմը բարձրացնել մինչև 100 մլն. դրամ:</p> | <p>Չի ընդունվել:<br/>Կատարված ուսումնասիրությունը ցույց է տալիս, որ նախագծով</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |  |

|                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                        |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------|
|                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | <p>առաջարկվող շեմը շուրջ 2-3 անգամ բարձր է միջազգային պրակտիկայում կիրառվող շրջանառության հարկի շեմերից. մասնավորապես, Վրաստանում կիրառվում է 24.5 մլն դրամին, Ուկրաինայում՝ 15 մլն. դրամին, Լատվիայում՝ 26.7 մլն. դրամին, Էստոնիայում՝ 8.5 մլն. դրամին, Լիտվայում՝ 23.9 մլն. դրամին, Մոլդովայում՝ 20 մլն. դրամին, Բուլղարիայում՝ 14 մլն. դրամին, Տաջիկստանում՝ 17 մլն. դրամին համարժեք շեմ (աղբյուրը՝ <a href="http://online.ibfd.org/kbase/">http://online.ibfd.org/kbase/</a> "IBFD tax research platform" IBFD is a leading provider of international tax expertise and independent research, offering online products, books, services and training.):</p> |                                                        |
| <p>ՀՀ ԱԺ տնտեսական հարցերի մշտական հանձնաժողովի նախագահ Վ. Այվազյան</p> <p>ՀՀ ԱԺ պատգամավոր Վ. Բաղդասարյան</p> | <p>Առաջարկվում է նոտարական գործունեության մասով շրջանառության հարկի դրույքաչափը 20 տոկոսի փոխարեն սահմանել 12 տոկոս:</p>                                                                                                                                                                                                                                                               | <p>Ընդունվել է:</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | <p>Նախագծում կատարվել է համապատասխան փոփոխություն:</p> |
| <p>ՀՀ ԱԺ պատգամավոր Վ. Բաղդասարյան</p>                                                                         | <p>Առաջարկվում է սահմանել շրջանառության հարկի հետևյալ դրույքաչափերը.<br/> ա. առևտրական (առք ու վաճառքի գործունեությունից) եկամուտներ - 2.5 տոկոս<br/> բ. վարձակալական վճար, տոկոս, ռոյալթի - 10 տոկոս<br/> գ. ակտիվների, այդ թվում՝ անշարժ գույքի, իրացումից եկամուտներ - 7 տոկոս<br/> դ. արտադրությունից եկամուտներ - 3 տոկոս<br/> ե. այլ գործունեությունից եկամուտներ - 4 տոկոս:</p> | <p>Ընդունվել է մասնակի:<br/> Արտադրական գործունեությունից ստացվող եկամուտների մասով շրջանառության հարկի դրույքաչափը 5 տոկոսի փոխարեն սահմանվել է 3.5 տոկոս:</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                        |

|                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |              |                                                 |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------|-------------------------------------------------|
| Հայաստանի Հանրապետության կառավարություն                                                                                                                   | Առաջարկվում է նախագծի 2-րդ հոդվածից հանել «ուղղակի» բառը:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | Ընդունվել է: | Նախագծի 2-րդ հոդվածից «ուղղակի» բառը հանվել է:  |
| Հայաստանի Հանրապետության կառավարություն                                                                                                                   | Առաջարկվում է նախագծի 8-րդ հոդվածում լրացնել հետևյալ բովանդակությամբ նոր՝ 4-րդ մաս.<br>«4. Շենքերի, շինությունների (այդ թվում՝ անավարտ, կիսակառույց), բնակելի կամ այլ տարածքների վարձակալության կամ անհատույց օգտագործման հանձնելու գործարքների մասով (բացառությամբ պետությանը վարձակալության կամ անհատույց օգտագործման հանձնման դեպքերի) եկամուտը որոշվում է գույքահարկով հարկման նպատակով՝ դրանց համար օրենքով սահմանված կարգով որոշվող արժեքի, իսկ այդպիսի արժեքի բացակայության դեպքում՝ գույքահարկով հարկման օբյեկտի ընդհանուր մակերեսում վարձակալության կամ անհատույց օգտագործման հանձնված տարածքի բաժնեմասին համապատասխանող արժեքի 5 տոկոսից ոչ պակաս չափով՝ հաշվարկված տարեկան կտրվածքով: Այդ մեծությունը, ըստ շրջանառության հարկի հաշվետու ժամանակաշրջանների, բաշխվում է հավասարաչափ և դրա չափով պակաս հատուցման դեպքում տարբերությունը դիտվում է որպես վարձակալին (փոխառուին) ներված պարտավորություն:»: | Ընդունվել է: | Նախագծում կատարվել է համապատասխան լրացում:      |
| Հայաստանի Հանրապետության կառավարություն                                                                                                                   | Առաջարկվում է նախագծի 11-րդ հոդվածի 1-ին մասում «հավասարեցված եկամուտներից» բառերից հետո լրացնել «, ինչպես նաև ոչ ռեզիդենտներին հայաստանյան աղբյուրներից վճարվող եկամուտներից» բառերը:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | Ընդունվել է: | Նախագծում կատարվել է համապատասխան լրացում:      |
| Հայաստանի Հանրապետության կառավարություն                                                                                                                   | Առաջարկվում է նախագծի 13-րդ հոդվածի 2-րդ մասում «(այդ թվում՝ կանխավճարները» բառերից հետո լրացնել «, նվազագույն շահութահարկի վճարումները)» բառերը:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | Ընդունվել է: | Նախագծում կատարվել է համապատասխան լրացում:      |
| Հայաստանի Հանրապետության կառավարություն                                                                                                                   | Առաջարկվում է նախագծի 14-րդ հոդվածի 2-րդ մասից հանել «(իրացման շրջանառությունը)» բառերը:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | Ընդունվել է: | Նախագծում կատարվել է համապատասխան փոփոխություն: |
| <b>«Հարկերի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի նախագծի վերաբերյալ</b> |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |              |                                                 |
| ՀՀ Աժ տնտեսական հարցերի մշտական հանձնաժողովի նախագահ Վ. Այվազյան                                                                                          | Առաջարկվում է նախագծով նախատեսել, որ հաշվետու տարվա որևէ ամսում ապրանքների, արտադրանքի, ծառայությունների և ակտիվների իրացումից հասույթի (զուտ հասույթը՝ առանց անուղղակի հարկերի) կամ «ներ-մուծում ազատ շրջանառության համար» մաքսային ռեժիմով ներմուծված ապրանքների մաքսային արժեքի                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | Ընդունվել է: | Նախագծում կատարվել է համապատասխան լրացում:      |

|                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                                                 | 100 միլիոն դրամի շեմը գերազանցած հարկ վճարողի մոտ չափագրման արդյունքներով Հայաստանի Հանրապետության կառավարության կողմից սահմանած կարգով մատակարարման կամ պահպանման վայրերում պատրաստի արտադրանքի, ապրանքների մնացորդի պակասորդ հայտնաբերվելու դեպքում հարկ վճարողից զանձվում է տուգանք պակասորդի գնի (արժեքի) 50 տոկոսի չափով, իսկ նշյալ խախտումն արձանագրելուց հետո մեկ տարվա ընթացքում խախտումը կրկնվելու դեպքում զանձվում է տուգանք՝ պակասորդի գնի (արժեքի) 100 տոկոսի չափով:                                                                                                                                                   |              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| ՀՀ Աժ տնտեսական հարցերի մշտական հանձնաժողովի նախագահ<br>Վ. Այվազյան                                             | Առաջարկվում է ուժը կորցրած ճանաչել «Հարկերի մասին» ՀՀ օրենքի 17.1-րդ հոդվածը:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | Ընդունվել է: | Նախագծում կատարվել է համապատասխան փոփոխություն:                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| ՀՀ Աժ տնտեսական հարցերի մշտական հանձնաժողովի նախագահ<br>Վ. Այվազյան                                             | Առաջարկվում է նախագծի 15-րդ հոդվածով օրենքում լրացվող նոր՝ 25.1-րդ հոդվածում հստակեցնել հաշվապահական հաշվառումը ՀՀ կառավարության լիազոր մարմնի կողմից սահմանված չափանիշներին բավարարող համակարգչային ծրագրերով չվարելու դեպքերը, ինչպես նաև հաշվապահական հաշվառման համակարգչային ծրագիր դիտորդի կարգավիճակով մուտք գործելու հնարավորություն չտալու դեպքում 5 մլն.դրամի չափով տուգանքի կիրառման մեխանիզմը:                                                                                                                                                                                                                          | Ընդունվել է: | Նախագծի 15-րդ հոդվածով օրենքում լրացվող նոր՝ 25.1-րդ հոդվածը վերախմբագրվել է, և դիտորդի կարգավիճակով ծրագիր մուտք գործելու մեխանիզմը փոխարինվել է հաշվապահական հաշվառման համակարգչային ծրագրի միջոցով ստեղծվող ֆայլի պատճեն ստուգում իրականացնող պաշտոնատար անձանց էլեկտրոնային կրիչով տրամադրելու մեխանիզմով:       |
| ՀՀ Աժ տնտեսական հարցերի մշտական հանձնաժողովի նախագահ<br>Վ. Այվազյան<br><br>ՀՀ Աժ պատգամավոր<br>Խ. Հարությունյան | Առաջարկվում է նախագծի 15-րդ հոդվածով օրենքում լրացվող նոր՝ 25.1-րդ հոդվածից հանել հաշվապահական հաշվառման ծրագրերի նկատմամբ ՀՀ կառավարության կողմից լրացուցիչ չափանիշներ սահմանելու և համապատասխան տուգանք կիրառելու իմպերատիվ դրույթը (կամ հաշվապահական հաշվառման համակարգչային ծրագիր վարելու չափանիշները սահմանել օրենքով), ինչպես նաև հստակեցնել 5 մլն. դրամ տուգանք կիրառելու և ծրագրեր մուտք գործելու ժամանակ հնարավոր սուբյեկտիվ մոտեցումները, մասնավորապես, հոդվածը վերաշարադրել այնպես, որպեսզի տվյալ դրույթը «զուտ» տեղեկատվության հասանելիության և հարկային վարչարարության արդյունավետության բարձրացման նպատակ հետապնդի: | Ընդունվել է: | Նախագծով սահմանվել է այլ մոտեցում, որի համաձայն, կազմակերպությունները պարտավոր են հաշվապահական հաշվառումը վարել հաշվապահական հաշվառման այնպիսի համակարգչային ծրագրերով, որոնք հնարավորություն են ընձեռում հաշվառումը վարել հաշվապահական հաշվառման ոլորտը կարգավորող օրենսդրությանը համապատասխան: Միաժամանակ, դիտորդի |

|                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                    | կարգավիճակով ծրագիր մուտք գործելու մեխանիզմը փոխարինվել է հաշվապահական հաշվառման համակարգչային ծրագրի միջոցով ստեղծվող ֆայլի պատճեն ստուգում իրականացնող պաշտոնատար անձանց էլեկտրոնային կրիչով տրամադրելու մեխանիզմով:                                                                                         |
| <p>ՀՀ Աժ տնտեսական հարցերի մշտական հանձնաժողովի նախագահ Վ. Այվազյան</p> <p>ՀՀ Աժ պատգամավոր Խ. Հարությունյան</p> | Առաջարկվում է հարկային մարմինների կողմից հաշվապահական հաշվառման ծրագրեր մուտք գործելու ընթացակարգն ու չափանիշները սահմանել օրենքով, ինչպես նաև հստակեցնել ծրագիր մուտք գործելու խոչընդոտման դեպքերն ու տուգանքի մեխանիզմի կիրառման եղանակները:                                                                                                                                                                                                                                           | Ընդունվել է:                                                                                                                                                                                       | Նախագծի 15-րդ հոդվածով օրենքում լրացվող նոր՝ 25.1-րդ հոդվածը վերախմբագրվել է, և դիտորդի կարգավիճակով ծրագիր մուտք գործելու մեխանիզմը փոխարինվել է հաշվապահական հաշվառման համակարգչային ծրագրի միջոցով ստեղծվող ֆայլի պատճեն ստուգում իրականացնող պաշտոնատար անձանց էլեկտրոնային կրիչով տրամադրելու մեխանիզմով: |
| <p>ՀՀ Աժ տնտեսական հարցերի մշտական հանձնաժողովի նախագահ Վ. Այվազյան</p> <p>ՀՀ Աժ պատգամավոր Խ. Հարությունյան</p> | Առաջարկվում է նախագծի 15-րդ հոդվածով օրենքում լրացվող նոր՝ 25.1-րդ հոդվածը 1 մլրդ. դրամ և ավելի շրջանառություն ունեցող տնտեսավարող սուբյեկտների նկատմամբ կիրառել 2014 թվականից, իսկ 500 մլն. դրամ և ավելի շրջանառություն ունեցող տնտեսավարող սուբյեկտների նկատմամբ՝ 2015 թվականից:                                                                                                                                                                                                       | Չի ընդունվել:<br>Հաշվի է առնվել այն հանգամանքը, որ տարեկ կտրվածքով 500 մլն. դրամ և ավելի շրջանառություն ունեցող տնտեսավարող սուբյեկտները հիմնականում հաշվառումը վարում են համակարգչային ծրագրերով: |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| <p>ՀՀ Աժ տնտեսական հարցերի մշտական հանձնաժողովի նախագահ Վ. Այվազյան</p> <p>ՀՀ Աժ պատգամավոր Խ. Հարությունյան</p> | Առաջարկվում է նախագծի 15-րդ հոդվածով օրենքում լրացվող նոր՝ 25.2-րդ հոդվածը կիրառել միայն պահեստում իրականացվող և ստուգման արդյունքում արձանագրված դեպքերի համար:<br>Մասնավորապես, առաջարկվում է՝<br>ա) պահեստում արտադրանքի, ապրանքների մնացորդի պակասորդ հայտնաբերելու դեպքերի համար նախատեսված՝ կառավարության կողմից սահմանվող կարգի հիմնական չափանիշները (կատարվող գույքագրման, առաքման վայրի շրջանակները, ապրանքների միջտեսակային շարժը, բնական և այլ կորուստները) ամրագրել օրենքով, | Ընդունվել է մասնակի:<br>Նախագծով նախատեսվել է, որ չափագրմամբ հայտնաբերված տուգանքները կիրառվելու են միայն պատրաստի արտադրանքի մատակարարման կամ պահպանման վայրերում արձանագրվող պակասորդի նկատմամբ: |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |

|                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                              |                                                 |
|-----------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------|
|                                               | բ) օրենքով հստակ սահմանել «պահեստ» կամ «իրացման վայր» հասկացությունը,<br>գ) 25.2-րդ հոդվածը վերաշարադրել այնպես, որպեսզի տվյալ նորմը կիրառվի միայն այն դեպքում, երբ ավելացված արժեքի հարկ վճարողի ապրանքների, արտադրանքի, ծառայությունների և ակտիվների իրացումից հասույթը (զուտ հասույթը՝ առանց անուղղակի հարկերի) կամ «ներմուծում ազատ շրջանառության համար» մաքսային ռեժիմով ներմուծված ապրանքների մաքսային արժեքը կգերազանցի 100 մլն. դրամը:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                              |                                                 |
| ՀՀ ԱԺ պատգամավոր<br>Խ. Հարությունյան          | Առաջարկվում է նախագիծը լրացնել հետևյալ բովանդակությամբ նոր՝ 2.1 հոդվածով.<br>« <b>Հոդված 2.1.</b> Օրենքի 8-րդ հոդվածը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.<br>«Հարկերի դրույքաչափի փոփոխության, հարկի սահմանման կամ վերացման մասին օրենքները ուժի մեջ կարող են մտնել հաջորդ ֆինանսական տարվա սկզբից, բայց ոչ շուտ, քան դրանց ընդունումից վեց ամիս հետո:<br>Հաշվետու ֆինանսական տարվա ընթացքում պետական բյուջեի հաստատման դեպքում սույն հոդվածի առաջին մասով ներկայացվող փոփոխությունները ուժի մեջ են մտնում բյուջեի հաստատման պահից, բայց ոչ շուտ, քան նշված փոփոխությունների ընդունումից վեց ամիս հետո:»:                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | Չի ընդունվել:<br>Կարծում ենք, որ ներկայացված առաջարկությունը պետք է առանձին քննարկման առարկա դարձնել, քանի որ նախագծերի փաթեթով դրա ընդունումը խնդրահարույց է շրջանառության հարկը 2013 թվականի հունվարի 1-ից կիրառության մեջ դնելու առումով: |                                                 |
| Հայաստանի<br>Հանրապետության<br>կառավարություն | Առաջարկվում է նախագծի 15-րդ հոդվածով օրենքում լրացվող նոր՝ 25.1-րդ հոդվածը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.<br>« <b>Հոդված 25.1.</b> «Հաշվապահական հաշվառման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքին համապատասխան հաշվապահական հաշվառումը համակարգչային ծրագրերով վարելու պարտավորություն ունեցող կազմակերպությունների կողմից հաշվապահական հաշվառումը «Հաշվապահական հաշվառման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով նախատեսված համակարգչային ծրագրերով չվարելու կամ հարկային մարմնի կողմից պետական բյուջեի հետ փոխհարաբերությունների ճշտության ստուգման ընթացքում ստուգում իրականացնող պաշտոնատար անձանց գրավոր պահանջով դրան հաջորդող աշխատանքային օրը սույն հոդվածով սահմանված հաշվապահական հաշվառման համակարգչային ծրագրի միջոցով ստեղծված ֆայլի պատճեն (ստուգման հանձնարարականով ընդգրկվող ժամանակահատվածի մասով) ստուգում իրականացնող պաշտոնատար անձանց էլեկտրոնային կրիչով չտրամադրելու դեպքում զանձվում | Ընդունվել է:                                                                                                                                                                                                                                 | Նախագծում կատարվել է համապատասխան փոփոխություն: |

|                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                     |  |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
|                                                                                                                                                                       | <p>է տուգանք՝</p> <p>ա. հինգ միլիոն դրամի չափով՝ «Շահութահարկի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքին համապատասխան հաշվարկված՝ նախորդ տարվա համախառն եկամտի 1 միլիարդ դրամի շեմը գերազանցած կազմակերպությունների նկատմամբ,</p> <p>բ. երեք միլիոն դրամի չափով՝ «Շահութահարկի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքին համապատասխան հաշվարկված՝ նախորդ տարվա համախառն եկամտի 500 միլիոն դրամի շեմը գերազանցած կազմակերպությունների նկատմամբ:</p> <p>Սույն հոդվածով նախատեսված դեպքերում հաշվապահական հաշվառման համակարգչային ծրագրի միջոցով ստեղծված ֆայլի պատճեն ստուգում իրականացնող պաշտոնատար անձանց էլեկտրոնային կրիչով տրամադրումը արձանագրվում է հանձնման-ընդունման ակտով, որը ստորագրվում է հարկ վճարողի և ստուգում իրականացնող պաշտոնատար անձանց կողմից:</p> <p>Սույն հոդվածով նախատեսված դեպքերում բանկերի, վարկային կազմակերպությունների, ապահովագրական ընկերությունների կամ ներդրումային ընկերությունների կողմից հաշվապահական հաշվառման համակարգչային ծրագրի միջոցով ստեղծված ֆայլի պատճեն ստուգում իրականացնող պաշտոնատար անձանց կողմից պահանջելու և էլեկտրոնային կրիչով նշյալ պաշտոնատար անձանց տրամադրելու կարգն ու պայմանները սահմանում է Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը:</p> |                                                                                                                                                                                                                     |  |
| <p><b>«Շահութահարկի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի նախագծի վերաբերյալ</b></p> |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                     |  |
| <p>ՀՀ Աժ տնտեսական հարցերի մշտական հանձնաժողովի նախագահ Վ. Այվազյան</p> <p>ՀՀ Աժ պատգամավոր Խ. Հարությունյան</p>                                                      | <p>Առաջարկվում է օրենքով սահմանել այն հիմնական չափանիշները, որոնց համաձայն, ՀՀ կառավարությունը հավանության է արժանացնելու գործարար (ներդրումային) ծրագրերը:</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | <p>Չի ընդունվել:</p> <p>Կարծում ենք, որ գործարար ծրագրերի հավանության արժանացման գործընթացը առավել ձկուն ձևով կազմակերպելու համար առավել նպատակահարմար է, նշյալ չափանիշները սահմանել ՀՀ կառավարության որոշմամբ:</p> |  |

|                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |  |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
| <p>ՀՀ ԱԺ տնտեսական հարցերի մշտական հանձնաժողովի նախագահ Վ. Այվազյան</p> <p>ՀՀ ԱԺ պատգամավոր Խ. Հարությունյան</p> | <p>Առաջարկվում է նախագծում նախատեսել գործարար (ներդրումային) ծրագրերի հավանության արժանացնելու առավելագույն ժամկետ՝ 20 աշխատանքային օր, ինչպես նաև մշակել «պատշաճ ծանուցման» մեխանիզմ, իսկ մերժման դեպքում՝ ներկայացնել մերժման համապատասխան հիմնավորում: Միաժամանակ, առաջարկվում է սահմանել, որ եթե 20-օրյա ժամկետում Կառավարությունը չի պատասխանում տնտեսավարող սուբյեկտին, ապա ծրագիրը համարվում է հավանության արժանացած:</p> <p>Միաժամանակ, առաջարկվում է օրենքով հստակ սահմանել «նոր աշխատատեղերի ստեղծում» հասկացությունը և այն հնարավոր դեպքերը, համաձայն որոնց՝ դրանք այդպիսին պետք է ճանաչվեն կամ ոչ, այնուհետև թույլ տալ տնտեսավարող սուբյեկտներին՝ սեփական պատասխանատվությամբ ստանձնելու ձեռնարկատիրական գործունեություն իրականացնելու և համապատասխան արտոնությունից օգտվելու ռիսկը: Առաջարկվող մեխանիզմը ենթադրում է նաև, որ հարկային մարմինները վարչարարության իրականացման ժամանակ արձանագրած անհամապատասխանությունների և չարաշահումների ժամանակ պետք է կիրառեն տուգանքներ՝ հնարավոր չարաշահումներից խուսափելու համար, իսկ տնտեսավարող սուբյեկտները պետք է իրավունք ունենան՝ դատական կարգով վիճարկելու հարկային մարմինների կայացրած որոշումները</p> | <p>Չի ընդունվել:</p> <p>1. Գործարար ծրագրերի հավանության արժանացման կամ մերժման համար առավելագույն ժամկետ սահմանելը, կարծում ենք, նպատակահարմար չէ, քանի որ գործնականում լինում են դեպքեր, երբ հարկ վճարողները ներկայացնում են գործարար (ներդրումային) ծրագրերի ոչ լիարժեք փաթեթներ և նրանց առաջարկվում է ներկայացնել լրացուցիչ փաստաթղթեր: Բացի այդ, գործարար ծրագրերը մինչև Կառավարության մակարդակում քննարկելը նախապես քննարկվում են գերատեսչական մակարդակում, ինչը լրացուցիչ ընթացակարգ է և ժամանակ է պահանջում: Այս պարագայում առավելագույն ժամկետի սահմանումը կարող է խնդրահարույց լինել:</p> <p>2. Տնտեսավարող սուբյեկտին պատշաճ ծանուցման մեխանիզմի սահմանման մասով նախագծում լրացում չի կատարվել, քանի որ այն գործող օրենսդրությամբ սահմանված է:</p> <p>3. Ինչ վերաբերում է մերժման հիմնավորումներին, ապա նախատեսվում է ՀՀ Կառավարության որոշմամբ ամրագրել, որ մերժման մասին ծանուցումը տնտեսավարող սուբյեկտին ներկայացվելու է համապատասխան հիմնավորումներով:</p> <p>4. Կարծում ենք, առավել</p> |  |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|

|                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                 |                                                 |
|-----------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------|
|                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | նպատակահարմար է նոր աշխատատեղերի ստեղծման հետ կապված լրացուցիչ աշխատավարձի հաշվարկման կարգը սահմանել ՀՀ կառավարության որոշմամբ: |                                                 |
| Հայաստանի Հանրապետության կառավարություն | Առաջարկվում է նախագծի 2-րդ հոդվածի 2-րդ կետի «ե» ենթակետով «Շահութահարկի մասին» ՀՀ օրենքի 7-րդ հոդվածի 2-րդ մասում լրացվող նոր՝ «իե» ենթակետում «պարտավորությունները ստանձնելու մասին» բառերից հետո լրացնել ««Հարկերի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 6.1-րդ հոդվածով սահմանված կարգով» բառերը:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | Ընդունվել է:                                                                                                                    | Նախագծում կատարվել է համապատասխան լրացում:      |
| Հայաստանի Հանրապետության կառավարություն | Առաջարկվում է նախագծի 3-րդ հոդվածի 1-ին կետը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.<br>«1) առաջին պարբերությունում «համատեղ գործունեության նպատակով միավորվող միջոցները» բառերը փոխարինել «համատեղ գործունեության նպատակով միավորվող միջոցները (ստացողի մոտ), եթե հարկային մարմին է ներկայացվել համատեղ գործունեության մասով հարկերը հաշվարկելու և վճարելու պարտավորությունները ստանձնելու մասին «Հարկերի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 6.1-րդ հոդվածով սահմանված կարգով հայտարարություն, ինչպես նաև համատեղ գործունեության շրջանակներում մասնակիցների կողմից կատարված ներդրումների դիմաց ստացվող եկամուտները, եթե համատեղ գործունեությունն իրականացվել է «Հարկերի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 6.1-րդ հոդվածով սահմանված կարգով» բառերով.»,»: | Ընդունվել է:                                                                                                                    | Նախագծում կատարվել է համապատասխան փոփոխություն: |
| Հայաստանի Հանրապետության կառավարություն | Առաջարկվում է նախագծի 4-րդ հոդվածը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.<br>« <b>Հոդված 4.</b> Օրենքի 10-րդ հոդվածի 2-րդ մասի՝<br>1) «Ժը» ենթակետը ուժը կորցրած ճանաչել,<br>2) «Ժթ» ենթակետում «ընթացիկ» բառից հետո լրացնել «, հիմնական միջոցների սպասարկման ծախսերը» բառերը:»:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | Ընդունվել է:                                                                                                                    | Նախագծում կատարվել է համապատասխան փոփոխություն: |
| Հայաստանի Հանրապետության կառավարություն | Առաջարկվում է նախագծի 5-րդ հոդվածը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.<br>« <b>Հոդված 5.</b> Օրենքի 11-րդ հոդվածում՝<br>1) «դ» ենթակետում «հիմնական միջոցների» բառերը փոխարինել «ակտիվների» բառով,<br>2) լրացնել հետևյալ բովանդակությամբ նոր՝ «է»                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | Ընդունվել է:                                                                                                                    | Նախագծում կատարվել է համապատասխան փոփոխություն: |

|                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |              |                                                            |
|-----------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------|------------------------------------------------------------|
|                                         | <p>ենթակետ.</p> <p>«է) համատեղ գործունեության իրականացման նպատակով մասնակիցների կողմից կատարվող ներդրումները, ինչպես նաև համատեղ գործունեության մասով հարկերի հաշվարկման և վճարման պարտավորություն կրող անձի կողմից մասնակիցներին ներդրումների դիմաց վճարվող միջոցները, եթե համատեղ գործունեությունն իրականացվել է «Հարկերի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 6.1-րդ հոդվածով սահմանված կարգով:»:</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |              |                                                            |
| Հայաստանի Հանրապետության կառավարություն | <p>Առաջարկվում է նախագծի 7-րդ հոդվածի 5-րդ մասի՝ ա) երկրորդ նախադասությունում «Տարվա ընթացքում ձեռք բերված» բառերից հետո լրացնել «(կառուցված, մշակված)» բառերը,</p> <p>բ) երկրորդ պարբերությունը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.</p> <p>«Սույն մասի կիրառության իմաստով, օտարված ոչ ընթացիկ ակտիվի (բացառությամբ օտարման տարվա ընթացքում ձեռք բերված ոչ ընթացիկ ակտիվի) հաշվեկշռային (մնացորդային) արժեքը որոշվում է օտարվող հիմնական միջոցների թվի և օտարման օրն ընդգրկող տարվա սկզբի դրությամբ ոչ ընթացիկ ակտիվների տվյալ խմբի մեջ մտնող հիմնական միջոցների թվի հարաբերությունը բազմապատկելով օտարման օրն ընդգրկող տարվա սկզբի դրությամբ ոչ ընթացիկ ակտիվների տվյալ խմբի հաշվեկշռային (մնացորդային) արժեքի հետ:»:</p> | Ընդունվել է: | Նախագծում կատարվել են համապատասխան լրացում և փոփոխություն: |
| Հայաստանի Հանրապետության կառավարություն | <p>Առաջարկվում է նախագծի 8-րդ հոդվածով վերախմբագրվող՝ «Շահութահարկի մասին» ՀՀ օրենքի 13-րդ հոդվածի 1-ին մասի՝</p> <p>ա) 1-ին կետում «ընթացիկ ծախսերի չափով» բառերից հետո լրացնել «՝ դրանց կատարման տարվա ընթացքում» բառերը,</p> <p>բ) 2-րդ կետում «կապիտալ բնույթի ծախսերի չափով» բառերից հետո լրացնել «՝ սույն հոդվածի 2-րդ և 3-րդ մասերով սահմանված կարգով» բառերը,</p> <p>գ) 3-րդ կետում «սպասարկման ծախսերի չափով» բառերից հետո լրացնել «՝ դրանց կատարման տարվա ընթացքում» բառերը:</p>                                                                                                                                                                                                                              | Ընդունվել է: | Նախագծում կատարվել են համապատասխան լրացումներ:             |
| Հայաստանի Հանրապետության կառավարություն | <p>Առաջարկվում է նախագծի 9-րդ հոդվածով «Շահութահարկի մասին» ՀՀ օրենքում լրացվող նոր՝ 13.1-րդ հոդվածի 1-ին մասի՝</p> <p>ա) 1-ին կետում «ընթացիկ ծախսերի չափով» բառերից հետո լրացնել «՝ դրանց կատարման տարվա ընթացքում»</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | Ընդունվել է: | Նախագծում կատարվել են համապատասխան լրացումներ:             |

|                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |              |                                                 |
|-----------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------|-------------------------------------------------|
|                                         | բառերը,<br>բ) 2-րդ կետում «կապիտալ բնույթի ծախսերի չափով» բառերից հետո լրացնել «` սույն հոդվածի 2-րդ և 3-րդ մասերով սահմանված կարգով» բառերը,<br>գ) 3-րդ կետում «սպասարկման ծախսերի չափով» բառերից հետո լրացնել «` դրանց կատարման տարվա ընթացքում» բառերը:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |              |                                                 |
| Հայաստանի Հանրապետության կառավարություն | Առաջարկվում է նախագծի 10-րդ հոդվածի 1-ին կետի «բ» ենթակետով «Շահութահարկի մասին» ՀՀ օրենքի 16-րդ հոդվածում լրացվող նոր` «ժե» և «Ժգ» ենթակետերում «բանկ կամ վարկային կազմակերպություն» բառերը փոխարինել «բանկ, վարկային կազմակերպություն, ապահովագրական ընկերություն կամ ներդրումային ընկերություն» բառերով:                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | Ընդունվել է: | Նախագծում կատարվել է համապատասխան փոփոխություն: |
| Հայաստանի Հանրապետության կառավարություն | Առաջարկվում է նախագծի 17-րդ հոդվածի 1-ին մասի «բ» կետը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.<br>«Սույն մասի կիրառության իմաստով, 2014 թվականի հունվարի 1-ից հետո ձեռք բերված (կառուցված, մշակված) ոչ ընթացիկ ակտիվների (բացառությամբ օտարման տարվա ընթացքում ձեռք բերված ոչ ընթացիկ ակտիվի) մնացորդային արժեքը որոշվում է օտարվող հիմնական միջոցների թվի և օտարման օրն ընդգրկող տարվա սկզբի դրությամբ ոչ ընթացիկ ակտիվների տվյալ խմբի մեջ մտնող հիմնական միջոցների թվի հարաբերությունը բազմապատկելով օտարման օրն ընդգրկող տարվա սկզբի դրությամբ ոչ ընթացիկ ակտիվների տվյալ խմբի հաշվեկշռային (մնացորդային) արժեքի հետ:»: | Ընդունվել է: | Նախագծում կատարվել է համապատասխան փոփոխություն: |
| Հայաստանի Հանրապետության կառավարություն | Առաջարկվում է նախագծի 21-րդ հոդվածի 1-ին կետը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.<br>«1) 2-րդ մասի երկրորդ պարբերությունում`<br>ա. «5-րդ և 6-րդ կետերով» բառերը փոխարինել «5-րդ կետով» բառերով,<br>բ. «պարզեցված հարկի և (կամ) հաստատագրված վճարի» բառերը փոխարինել «շրջանառության հարկի, հաստատագրված վճարի և (կամ) արտոնագրային վճարի» բառերով,»:                                                                                                                                                                                                                                                                    | Ընդունվել է: | Նախագծում կատարվել է համապատասխան փոփոխություն: |
| Հայաստանի Հանրապետության կառավարություն | Առաջարկվում է նախագծի 22-րդ հոդվածը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.<br>« <b>Հոդված 22.</b> Օրենքի 47 <sup>1</sup> -րդ հոդվածը`<br>1) ուժը կորցրած ճանաչել 3-րդ մասի երկրորդ նախադասությունը,<br>2) ուժը կորցրած ճանաչել:»:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | Ընդունվել է: | Նախագծում կատարվել է համապատասխան փոփոխություն: |

|                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Հայաստանի<br>Հանրապետության<br>կառավարություն                                                                                                                         | Առաջարկվում է նախագծի 24-րդ և 25-րդ հոդվածներում<br>կատարել խմբագրական բնույթի փոփոխություններ ու<br>լրացումներ:                                                                                                                                                                                                                    | Ընդունվել է: | Նախագծում կատարվել են<br>համապատասխան<br>փոփոխություններ ու<br>լրացումներ:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| Հայաստանի<br>Հանրապետության<br>կառավարություն                                                                                                                         | Առաջարկվում է նախագծի 30-րդ հոդվածի 1-ին մասը<br>շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.<br>«1. Սույն օրենքն ուժի մեջ է մտնում 2013 թվականի<br>հունվարի 1-ից, բացառությամբ սույն օրենքի 21-րդ<br>հոդվածի 1-ին կետի «ա» ենթակետի, 2-րդ և 3-րդ կետերի<br>և 22-րդ հոդվածի 2-րդ կետի, որոնք ուժի մեջ են մտնում<br>2014 թվականի հունվարի 1-ից:»: | Ընդունվել է: | Նախագծում կատարվել է<br>համապատասխան<br>փոփոխություն:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| Հայաստանի<br>Հանրապետության<br>կառավարություն                                                                                                                         | Առաջարկվում է կարգավորել 2012 թվականի համար<br>շահութահարկի հաշվարկ կամ շահութահարկի<br>պարզեցված հաշվարկ ներկայացնելու հետ կապված<br>անցումային հարաբերությունները:                                                                                                                                                                | Ընդունվել է: | «Շահութահարկի մասին» ՀՀ<br>օրենքում փոփոխություններ և<br>լրացումներ կատարելու մասին»<br>ՀՀ օրենքի նախագծի 30-րդ<br>հոդվածում լրացվել է հետևյալ<br>բովանդակությամբ նոր՝<br>5-րդ մաս. «5. 2013 թվականի<br>հունվարի 1-ից շրջանառության<br>հարկ վճարող համարվող<br>կազմակերպությունները 2012<br>թվականի հաշվետու տարվա<br>համար շահութահարկի<br>հաշվարկները կամ<br>շահութահարկի պարզեցված<br>հաշվարկները հարկային<br>մարմին են ներկայացնում մինչև<br>2013 թվականի հունվարի 1-ը<br>գործող կարգով ու<br>ժամկետներում:»: |
| Հայաստանի<br>Հանրապետության<br>կառավարություն                                                                                                                         | Առաջարկվում է նախագծի 30-րդ հոդվածում լրացնել<br>հետևյալ բովանդակությամբ նոր՝ 6-րդ մաս.<br>«6. Սույն օրենքի 20-րդ հոդվածի դրույթները վերաբերում<br>են 2013 թվականի և հետագա հաշվետու տարիների<br>համար ներկայացվող շահութահարկի հաշվարկներին:»:                                                                                     | Ընդունվել է: | Նախագծում կատարվել է<br>համապատասխան լրացում:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| <b>«Եկամտային հարկի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» Հայաստանի<br/>Հանրապետության օրենքի նախագծի վերաբերյալ</b> |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| Հայաստանի<br>Հանրապետության<br>կառավարություն                                                                                                                         | Առաջարկվում է նախագծի 1-ին հոդվածի 1-ին կետով<br>վերախմբագրվող՝ «Եկամտային հարկի մասին» ՀՀ<br>օրենքի 10-րդ հոդվածի 8-րդ մասում ««Հաստատագրված<br>վճարների մասին» Հայաստանի Հանրապետության<br>օրենքով» բառերից առաջ լրացնել «Նոտարները և»<br>բառերը:                                                                                 | Ընդունվել է: | Նախագծում կատարվել է<br>համապատասխան լրացում:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |

|                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |              |                                                     |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------|-----------------------------------------------------|
| Հայաստանի<br>Հանրապետության<br>կառավարություն                                                                                                                            | Առաջարկվում է նախագծի 1-ին հոդվածի 2-րդ կետով «Եկամտային հարկի մասին» ՀՀ օրենքի 10-րդ հոդվածի լրացվող նոր՝ 9-րդ մասում «վճարվող տոկոսների մասով» բառերից հետո լրացնել «, ինչպես նաև այլ կազմակերպություններին՝ վերջիններիս կողմից թողարկված և հրապարակային առաջարկի միջոցով հանրությանը առաջարկված կամ կարգավորվող շուկայում առևտրին թույլատրված պարտքային արժեթղթերի դիմաց վճարվող գումարների մասով» բառերը:                                                                                                                                                     | Ընդունվել է: | Նախագծում կատարվել է համապատասխան լրացում:          |
| Հայաստանի<br>Հանրապետության<br>կառավարություն                                                                                                                            | Առաջարկվում է նախագծի 3-րդ հոդվածի 1-ին կետով վերախմբագրվող՝ «Եկամտային հարկի մասին» ՀՀ օրենքի 19-րդ հոդվածի 1-ին մասում «շրջանառության հարկով հարկվող գործունեության» բառերից հետո լրացնել «և նոտարական գործունեության» բառերը:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | Ընդունվել է: | Նախագծում կատարվել է համապատասխան լրացում:          |
| Հայաստանի<br>Հանրապետության<br>կառավարություն                                                                                                                            | Առաջարկվում է նախագծից հանել 2-րդ և 4-րդ հոդվածները:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | Ընդունվել է: | Նախագծում կատարվել են համապատասխան փոփոխություններ: |
| <b>«Ավելացված արժեքի հարկի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի նախագծի վերաբերյալ</b> |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |              |                                                     |
| ՀՀ ԱԺ պատգամավոր<br>Գ. Նուշիկյան                                                                                                                                         | Առաջարկվում է նախագծի 7-րդ հոդվածի 4-րդ կետով «Ավելացված արժեքի հարկի մասին» ՀՀ օրենքի 8-րդ հոդվածի 6-րդ կետում լրացվող նոր պարբերությունում «երեք» բառը փոխարինել «երկու» բառով:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | Ընդունվել է: | Նախագծում կատարվել է համապատասխան փոփոխություն:     |
| ՀՀ ԱԺ պատգամավոր<br>Հ. Հակոբյան                                                                                                                                          | Առաջարկվում է նախագծի 6-րդ հոդվածով «Ավելացված արժեքի հարկի մասին» ՀՀ օրենքի 7-րդ հոդվածի 4-րդ կետում կատարվող փոփոխությունը վերախմբագրել հետևյալ կերպ. «իրավաբանական անձի, իրավաբանական անձի կարգավիճակ չունեցող ձեռնարկության նկատմամբ սեփականության իրավունքի փոփոխման (այդ թվում՝ սեփականաշնորհման» բառերը փոխարինել «բաժնետիրական ընկերությունների, սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերությունների, կոոպերատիվների կանոնադրական կապիտալում անձին պատկանող բաժնետոմսերի, բաժնեմասերի և փայերի նկատմամբ սեփականության իրավունքի՝ այլ անձի փոխանցումը» բառերով: | Ընդունվել է: | Նախագծում կատարվել է համապատասխան փոփոխություն:     |
| Հայաստանի<br>Հանրապետության<br>կառավարություն                                                                                                                            | Առաջարկվում է նախագծի 4-րդ հոդվածում կատարել խմբագրական փոփոխություններ և ֆիզիկական անձի կոմից հաշվարկների ներկայացմանը վերաբերող դրույթ տեղափոխել օրենքի 6-րդ հոդվածի 1-ին կետի վերջին մաս, որպեսզի այդ դրույթը վերաբերի ֆիզիկական անձի                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | Ընդունվել է: | Նախագծում կատարվել են համապատասխան փոփոխություններ: |

|                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |              |                                                     |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------|-----------------------------------------------------|
|                                                                                                                                                                                                                      | կողմից իրականացված՝ ապրանքի մատակարարում համարվող բոլոր գործարքներին:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |              |                                                     |
| Հայաստանի Հանրապետության կառավարություն                                                                                                                                                                              | Առաջարկվում է նախագծի 6-րդ հոդվածի 3-րդ կետը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.<br>«3) 9-րդ կետից հետո լրացնել հետևյալ բովանդակությամբ նոր՝ 9.1-րդ կետ.<br><br>«9.1) պետության կամ համայնքի կողմից իրավաբանական անձանց կանոնադրական կամ բաժնեհավաք կապիտալում գույքի ներդրումը.»,»:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | Ընդունվել է: | Նախագծում կատարվել է համապատասխան փոփոխություն:     |
| Հայաստանի Հանրապետության կառավարություն                                                                                                                                                                              | Առաջարկվում է նախագծի 7-րդ հոդվածի 2-րդ կետով վերոխմբագրվող՝ «Ավելացված արժեքի հարկի մասին» ՀՀ օրենքի 8-րդ հոդվածի 4-րդ կետում «օտարերկրյա անձանց փոխարեն» բառերից հետո լրացնել «որպես հարկային գործակալ» բառերը, իսկ վերջին նախադասությունից հանել «ԱԱՀ-ն հաշվարկվում և պահվում է ապրանքի կամ ծառայության ընդհանուր արժեքից՝ ԱԱՀ-ի 16.67 տոկոս հաշվարկային դրույքա-չափով» բառերը:                                                                                                                                                                                                                          | Ընդունվել է: | Նախագծում կատարվել են համապատասխան փոփոխություններ: |
| <b>«Հսկիչ-դրամարկղային մեքենաների կիրառման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացումներ կատարելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի նախագծի վերաբերյալ</b>                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |              |                                                     |
|                                                                                                                                                                                                                      | Դիտողություններ և առաջարկություններ չեն ներկայացվել:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |              |                                                     |
| <b>«Հայաստանի Հանրապետությունում ստուգումների կազմակերպման և անցկացման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի նախագծի վերաբերյալ</b> |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |              |                                                     |
| ՀՀ Աժ տնտեսական հարցերի մշտական հանձնաժողովի նախագահ Վ. Այվազյան                                                                                                                                                     | Առաջարկվում է նախագծով նախատեսել, որ հաշվետու տարվա որևէ ամսում ապրանքների, արտադրանքի, ծառայությունների և ակտիվների իրացումից հասույթի (զուտ հասույթի՝ առանց անուղղակի հարկերի) կամ «ներ-մուծում ազատ շրջանառության համար» մաքսային ռեժիմով ներմուծված ապրանքների մաքսային արժեքի 100 միլիոն դրամի շեմը գերազանցած հարկ վճարողի մոտ պատրաստի արտադրանքի, ապրանքների փաստացի պակասորդը՝ Հայաստանի Հանրապետության կառավա-րության սահմանած կարգով հայտնաբերվելու դեպքում պակասորդի նկատմամբ կիրառվում են օրենքով նախատեսված տուգանքներ, սակայն յուրաքանչյուր հաշվետու տարվա ընթացքում ոչ ավել, քան մեկ անգամ: | Ընդունվել է: | Նախագծում կատարվել են համապատասխան լրացումներ:      |